

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Zvláštní škola se Speciálně pedagogickým centrem Mnichovo
Hradiště**

295 01 Mnichovo Hradiště, Švermova 380

Identifikátor školy: 600 021 866

Termín konání inspekce: 3. - 5. únor 2004

Čj.:	c2-113/04-5144
Signatura:	oc4nx516

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole a školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole a školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole v tělesné výchově, hudební výchově, výtvarné výchově a v pracovním vyučování vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce školní družiny.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola se Speciálně pedagogickým centrem Mnichovo Hradiště, okres Mladá Boleslav, Švermova 380 je právním subjektem, zřizovatelem je Krajský úřad Středočeského kraje. Ředitelka školy svou funkci vykonává od roku 1990.

Príspevková organizace sdružuje zvláštní školu, speciálně pedagogické centrum a školní družinu.

Škola sídlí v hlavní budově ve Švermově ulici kde se nachází i ředitelství a v budově odloučeného pracoviště na adrese Obránců míru 1078 (vzdáleno cca jeden kilometr od hlavní budovy). Ke dni inspekce bylo v osmi třídách zvláštní školy vyučováno včetně čtyř integrovaných žáků 77 žáků I. až IX. ročníku.

Speciálně pedagogické centrum nebylo předmětem inspekčního zjišťování.

Školní družina (dále jen ŠD) má tři oddělení, dvě působí v hlavní budově školy, jedno v odloučeném pracovišti. Ve dnech inspekce bylo ve ŠD 28 docházejících dětí.

Ke stravování je využívána školní jídelna při II. ZŠ v Mnichově Hradišti.

Poslední inspekce proběhla ve škole v roce 1999.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vzhledem k úrovni naplnění předepsaných podmínek odborné a pedagogické způsobilosti je škola po personální stránce zajištěna dobře.

Ředitelka školy splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výkon funkce. Byla jmenována v roce 1990 a ve své funkci potvrzena v roce 1996. Zástupkyně ředitelky splňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve speciální škole. Ve funkci je od roku 1999.

Výchovná poradkyně (dále jen VP) splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, které jsou stanoveny pro učitele speciální školy, pro výkon funkce VP nemá požadovanou kvalifikaci, neabsolvovala předepsané specializační studium. Ve funkci je od roku 1999. Ve škole působí včetně ředitelky a její zástupkyně třináct učitelů. Sledované předměty vyučuje celkem dvanáct vyučujících. Sedm z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické

způsobilosti. Tělesnou, hudební, výtvarnou výchovu a pracovní vyučování ve IV. a VI. ročníku - III. třídě, tělesnou a výtvarnou výchovu v VII., VIII. a IX. ročníku a pracovní vyučování - dílenské práce v I. až V. skupině (žáci VII. - IX. ročníku), tělesnou výchovu v I., VIII. a IX. ročníku, hudební výchovu v V. ročníku, výtvarnou výchovu v I. ročníku a výtvarnou a pracovní výchovu integrovaných žáků pomocné školy, hudební výchovu v VI. a VIII. ročníku a pracovní vyučování v V. a VI. ročníku, tělesnou výchovu v VII. ročníku a pracovní vyučování - práce v domácnosti v I. až V. skupině, vyučují nekvalifikovaní učitelé (celkem 5 vyučujících). Dva z nich si doplňují vzdělání studiem na vysoké škole.

Skladba úvazků vyučujících vzhledem k jejich specializaci je dobrá. Všichni vyučující mají trvale týdně ve svém úvazku v rozmezí od jedné do čtyř hodin práce přesčas a pět ze třinácti vyučujících (včetně ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy) mají ve škole (speciálně-pedagogickém centru nebo v hospodářském úseku školy) ještě vedlejší pracovní poměr. Výše jejich pracovních úvazků je stanovena od 0, 25 do 0, 50 měsíčně. Je zřejmé, že pedagogové jsou při výše popsaných povinnostech plně vytíženi.

Ve ŠD působí tři pedagogicky způsobilé vychovatelky (jsou absolventkami střední pedagogické školy, své vzdělání nerozšířily o speciální pedagogiku). Mají dlouholetou pedagogickou praxi.

Systémy k plnění úkolů vedoucího organizace má ředitelka školy zpracovány v písemné podobě, vycházejí z analýzy školy za předcházející období. Zahrnují oblast plánování, vedení, motivování, kontrolu a hodnocení pedagogických i nepedagogických pracovníků. Fungování jednotlivých součástí si vedení ověřuje denně. Hlavní pozornost je věnována organizaci činnosti a provozu školy vůči zaměstnancům. Je vymezena v „Organizačním řádu“, „Řádu školy“, „Režimu školy“ a v řadě navazujících dokumentů, které jsou uvedeny ve výčtu dokladů. Tyto dokumenty jsou přístupné ve sborovně, zaměstnanci školy s nimi byli prokazatelně seznámeni na pedagogických radách. „Organizační řád“ jednoznačně upravuje organizační strukturu a řízení školy, formy a metody práce, práva a povinnosti pracovníků jsou jasně formulována v jejich pracovních náplních. „Plán práce školy roku 2003/2004“ rozpracovává střednědobý dokument „Dlouhodobý záměr rozvoje školy“. Tato koncepce rozvoje jednotlivých oblastí školy nese prvky formálnosti. Především v oblasti materiálního rozvoje, kdy úkoly z roku 1996 (úprava pozemku u hlavní budovy školy, nákup promítacího přístroje, kopírovacího zařízení) přetrvávají dosud.

Na statutární zástupkyni ředitelky byly delegovány povinnosti a pravomoci na úseku vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole, řízení speciálně pedagogického centra. Problematickou se jeví podřízenost ředitelce školy v hlavním pracovním poměru ve zvláštní škole a zároveň nadřízenost ředitelce školy v jejím vedlejším pracovním poměru speciálního pedagoga ve speciálně-pedagogickém centru.

Organizací výchovně-vzdělávacího procesu se zabývají i provozní porady, porady s třídními učiteli, s VP.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Schází se minimálně čtyřikrát do roka. Zabývá se především rozborem prospěchu a chování žáků, zprávami metodických orgánů a VP, organizací provozu a řeší další stěžejní úkoly práce školy. Zápis z pedagogických rad svědčí o spoluúčasti pracovníků na rozhodování ve věcech odborných a metodických a o vzájemné spolupráci, mají dobrou vypovídací hodnotu.

Vedení školy koordinuje činnost metodických orgánů (metodické sdružení I. - V. ročníku, metodické sdružení VI - IX. ročníku) a zúčastňuje se i jejich pravidelných jednání. Závěry z jednání přispívají ke zkvalitnění práce např. při zavádění minimálního preventivního programu do výuky, plánování výuky nového předmětu *předprofesní příprava* v VII. - IX. ročníku aj.

Přenos informací mezi vedením školy a jednotlivými zaměstnanci je standardní, ve sborovně jsou informace zveřejněny na nástěnce, důležité informace jsou předávány při osobním

jednání. Náležitá péče je věnována nekvalifikovaným učitelům. Atmosféra školy je příjemná, vztahy kolegiální.

Předložené záznamy z kontrolní činnosti svědčí o nedostatečné pozornosti, která je jí ze strany vedení školy věnována. Jsou z ní vyvozovány závěry, jež jsou projednávány též s jednotlivými vyučujícími, ale z písemných materiálů vyplývá, že se k nim hospitovaní vyučující nevyjadřují, s obecnými zjištěními nejsou vyučující prokazatelně seznamováni. Ne vždy dochází k následným kontrolám a systematickému sledování účinnosti přijatých opatření, což se projevilo v nedostacích při jednotné úpravě pedagogické dokumentace, nedostatečné informovanosti rodičů při písemném hodnocení žáků v žákovských knížkách, v systému plánování složek pracovního vyučování na prvním stupni aj.

Ve školním roce 2003/2004 byla kontrolní činnost sporadická ve srovnání s dřívějšími obdobími (zástupkyně ředitelky kontrolovala dokumentaci pouze v listopadu, hospitační činnost prováděla až v lednu, ředitelka nevykonala dosud žádnou). Nedostatky formálního charakteru byly zjištěny i v záznamech povinné pedagogické dokumentace, většina z nich byla během inspekční činnosti odstraněna.

Z přehledů navštívených akcí i z plánů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vyplývá, že vyučující mají zájem o prohlubování znalostí, vedení školy přistupuje k dalšímu vzdělávání členů pedagogického sboru plánovitě a zodpovědně. Prioritní je získávání počítačové gramotnosti, doplnění chybějícího vzdělání vysokoškolským studiem, rozšiřování speciálně-pedagogického vzdělání formou přednášek, seminářů a krátkodobých kurzů.

Hodnocení učitelů vychází z obecně známých pravidel. Využíváno je ocenění morální i finanční. Vedení školy má vypracovaná kritéria pro přidělování osobního příplatku i pro vyplácení mimořádných odměn, pracovníci s nimi byli prokazatelným způsobem seznámeni.

Úkoly výchovně-vzdělávacího plánu ŠD jsou zahrnuty v „Celoročním plánu práce ŠD pro školní rok 2003/2004“, kde je zakotveno i organizační zabezpečení ŠD. Provoz a organizace výchovně-vzdělávací činnosti ve všech třech odděleních je přizpůsoben počtu žáků v průběhu dne od 6:00 do 15:00 hodin. Ředitelka školy delegovala na vedoucí vychovatelku pravomoci v oblasti kontroly a materiálního zabezpečení ŠD. Pověřená pedagogická pracovnice má vypracovaný „Plán kontrolní činnosti na školní rok 2003/2004“, z čtené hospitační činnosti a z kontroly dokumentace ŠD vede kvalitní písemné záznamy s konkrétními závěry. ŠD (s výjimkou ranního provozu), vede veškerou předepsanou dokumentaci na doporučených tiskopisech. Úroveň vedení dokumentace je velmi dobrá.

Personální podmínky školy a vedení zaměstnanců jsou dobré, ve ŠD velmi dobré, celkově dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola pro svou činnost využívá dvě, v oplocených areálech umístěné bariérové budovy, které jsou od sebe ve vzdálenosti cca patnáct minut chůze. Majitelem obou objektů je Město Mnichovo Hradiště, které je škole poskytuje k užívání na základě nájemní smlouvy.

Vzhledem k předmětu inspekce je v hlavní budově, kde je umístěno celkem šest kmenových učeben, ještě k dispozici školní dílna a sál pro výuku tělesné výchovy - zároveň slouží i pro potřeby jednoho oddělení ŠD. Pěstitelské práce jsou vyučovány na dobře udržovaném

pozemku odloučeného pracoviště. Zde jsou také dvě kmenové učebny, cvičná kuchyň a prádelna. Kromě již zmíněných specializovaných učeben probíhá výuka předmětu pracovní vyučování (především mladších žáků) v klasických třídách. Právě tak předměty hudební a výtvarná výchova jsou vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých ročníků. V rámci výuky tělesné výchovy využívá škola také venkovní terén v areálu školy, sokolovnu a hřiště.

Stávající prostorové podmínky učeben jsou vzhledem k potřebám žáků v převaze stísněné. Chybí zde prostor pro pasivní i aktivní relaxaci žáků. Pozitivním zjištěním je, že omezená možnost pohybu dětí po třídě je za příznivého počasí během hlavní přestávky kompenzována pohybovými aktivitami žáků na travnatém pozemku u školy.

Vybavení školním i úložným nábytkem je podprůměrné. Školní nábytek není vzhledem k věku dětí výškově nastavitelný, jeví známky výrazné opotřebenosti. Negativem je i úmyslné poškozování některého nového zařízení žáky - např. proražené dveře, rozbité žaluzie nebo poničená malba na stěnách.

Vybavení pro potřeby výuky pracovního vyučování je solidní. Ve školní dílně je kromě potřebného nářadí v dostatečné kvalitě i množství také k dispozici přímočará a okružní pila, elektrický hoblík, vrtačka s možností upevnění do stojanu, závitník, svépomocí vyrobená ohýbačka na plech aj. Dobré materiální zázemí je též zajištěno pro výuku složky pěstitelské práce. Průměrně je vybavená cvičná kuchyně (lednice, elektrický sporák, varná konvice, mixér), vířivá pračka s odstředivkou ve cvičné prádelně.

Výuka tělesné výchovy částečně (dvě hodiny týdně v každém ročníku) probíhá v sokolovně (se sociálním zázemím a šatnami) v bezprostřední blízkosti školy. Vybavení nářadím a náčiním je na běžné úrovni, prostor hřiště pro míčové hry neodpovídá požadovaným parametrům. Budova, zařízení i vybavení sokolovny vykazuje značné známky opotřebenosti. Jednu hodinu týdně (týdenní dotace předmětu je ve všech ročnících zvláštní školy tři hodiny) vyučují učitelé v méně prostorných třídách, ve víceúčelovém sále (slouží také oddělení ŠD) v přízemí hlavní budovy školy a na nevyhovujících venkovních hřištích (v areálu sídla školy i odloučeného pracoviště), která jsou vybavena pouze pro míčové hry, vybavení pro lehkootletické disciplíny chybí. V inventáři zvláštní školy je dostatek míčů, žíněnky, lavičky, ribstole, činky, sánky, brusle. Pro výuku hudební výchovy slouží pět radiomagnetofonů, z toho tři s CD mechanikou, Orffovy hudební nástroje, klávesy, klavír, zpěvníky, obrazový materiál.

Úroveň zajištění výtvarného materiálu dostatečně umožňuje, aby si žáci v činnostech osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky.

Didaktická technika je v učebnách k dispozici nebo si ji učitelé mají možnost do tříd přenést. V rámci projektu *Internet do škol* získala škola sedm počítačů, využívány jsou však zatím pouze ve výuce nepovinného předmětu *informatika* (čtyři hodiny v týdnu). Softwarová podpora výuky ostatních předmětů (nebyly předmětem kontroly) byla omezena na balíček vyučovacích programů, které byly součástí oficiální dodávky. V současné době jsou některé výukové programy především pro český jazyk a matematiku zakoupeny. Pro vedení agendy školy slouží jeden počítač.

Žáci jsou dostatečně vybaveni všemi učebnicemi a pracovními sešity, pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami má škola zajištěny na velmi dobré úrovni - např. bzučáky, učebnice a sešity pro žáky se specifickými poruchami učení, pomůcky pro cvičení jemné motoriky, apod.

Velmi dobré je vybavení učitelské knihovny moderními příručkami z oboru pedagogiky, speciální pedagogiky a psychologie.. Solidní je i vybavení audio a videotéky.

Hlavním zájmem vedení školy v oblasti materiální je získat finanční prostředky na zakoupení kopírky - škola opakovaně žádala o poskytnutí investičních výdajů z rozpočtu Středočeského kraje, dalším záměrem postupně vybavovat třídy novým žakovským nábytkem, zakoupit promítací přístroj, obnovit audiotechniku a vybavit travnatý pozemek pro potřeby ŠD a výuku

tělesné výchovy, na odloučeném pracovišti ve spolupráci s majitelem budovy provést výměnu plynového kotle, vymalování prostor a další. Některé záměry již přetrvávají z minulých let (např. kopírka, audiotechnika, úprava venkovních prostor). Limitujícím faktorem v oblasti materiálního rozvoje školy jsou omezené finanční možnosti. Nedostatkem je proto ta skutečnost, že škola v roce 2002 a 2003 vrátila do státního rozpočtu celkem cca 24 000,-Kč, které mohla na částečnou inovaci materiálního vybavení použít.

Některé záměry se podařilo realizovat - například vybavení (svépomocí v rámci výuky pracovního vyučování) jedné šatny dětí novými věšáky a lavicemi, vymalování prostor hlavní budovy, zakoupení dvou radiomagnetofonů, opravení okapů, osvětlení a podlahy, byla vybudována velmi pěkná počítačová učebna.

Školní družina

Dvě oddělení školní družiny mají k dispozici již zmíněný sál, jehož část je vybavena odpočinkovým prostorem s kobercem, sedacím a úložným nábytkem a ještě jednu prostorově malou hernu. Na odloučeném pracovišti působí jedno oddělení školní družiny v samostatné místnosti. Vyjma sálku je využití pro pohybové aktivity druhých dvou učeben omezené. Proto kromě těchto prostor využívá ŠD ještě chodbu, učebnu I. třídy, venkovní zatravněnou plochu. Většina materiálu pro činnost je uložena přímo v hernách a je dostupná všem žákům, na odloučeném pracovišti je částečně uloženo pomůcek ještě v kabinetu. Prostorové podmínky ŠD odpovídají jejím potřebám a jsou dobré. Vhodné je vybavení audiovizuální technikou, žáci mají k dispozici poměrně pestrý sortiment her, stavebnic a materiálu pro výtvarné a pracovní činnosti. Celkově je materiálně-technické zázemí ŠD na standardní úrovni.

Vzhledem k předmětu inspekce byly dostupné materiální zdroje při sledované výuce efektivně využívány.

Kontrolní činnost zaměřená na využívání materiálních zdrojů je ze strany vedení školy plánovaná a funkční, ředitelka a její zástupkyně mají o celkovém stavu obou objektů a pomůcek velmi dobrý přehled. Širší veřejnost má možnost využívat odbornou knihovnu, což je v praxi realizováno.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve zvláštní škole je realizován v I. až IX. ročníku schválený *Vzdělávací program zvláštní školy* (čj. 22 980/97-22). Ve škole jsou integrováni čtyři žáci s těžším mentálním postižením. Jsou vyučováni podle *Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22* (nižší, střední a vyšší stupeň). Vyučující vypracovali individuální výchovně-vzdělávací plány učiva(dále IVP), které vycházejí z doporučení odborného speciálně-pedagogického a psychologického posouzení školského poradenského pracoviště. Všechny IVP mají požadované náležitosti a respektují rámec povolených ukazatelů.

Užívané učební dokumenty jsou platné, vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji uvedenými v aktuálním rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Výuka sledovaných předmětů - pracovní vyučování, tělesná výchova, hudební výchova a výtvarná výchova probíhala v souladu s platnými učebními dokumenty zvolených vzdělávacích programů. Učební plány škola uplatňuje v jejich plném rozsahu, jsou v souladu s rozvrhem hodin a úvazky jednotlivých učitelů. Úprava učebního plánu zvláštní školy respektuje podmínky školy, (snížení dotace hodin pracovního vyučování v IX. ročníku a posílení časové dotace hodin českého jazyka a matematiky). Ve školním roce 2003/2004 jsou pro všechny žáky školy zavedeny nepovinné předměty *německý jazyk, sportovní*

a pohybové aktivity, informatika (dvě hodiny týdně), *vaření* (tři hodiny týdně). Učební plán je tak dostatečně rozšířen podle zájmů žáků.

Výuka sledovaných předmětů je v souladu s platnými učebními osnovami realizovaných vzdělávacích programů.

Kontrolou zápisů v třídních knihách všech tříd zvláštní školy za školní rok 2003/2004 bylo zjištěno, že učební osnovy sledovaných předmětů jsou plněny. Plnění IVP integrovaných žáků je průběžně sledováno a vyhodnocováno. Způsob docházky do školy jedné individuálně integrované žákyně byl určen v rozsahu čtyř hodin týdně (se žáky I. ročníku a ostatními integrovanými žáky).

Vedení školy stanovilo povinnost všem učitelům vypracovat tematický plán učiva pro každý předmět, avšak jejich kontrolu již neprovádí. Ne všichni vyučující zodpovědně tematické plány zpracovali. Plnění osnov kontroluje vedení školy při hospitacích i dalšími průběžnými a prokazatelně dokladovanými kontrolami. Nezjistilo však, že výběr plánovaného učiva v některých časově-tematických plánech pro výuku pracovního vyučování (např. IV. a VI. ročník) není plně v souladu s učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Také není dostatečně sledována náprava zjištěných nedostatků (např. diferenciací učiva jednotlivých ročníků ve skupině při plánování pracovního vyučování, disproporce plánovaných a uskutečňovaných činností tělesné výchovy vzhledem ke skutečným prostorovým možnostem aj.).

Kontrola naplňování učebních osnov není pro nedostatky zcela účinná.

Zvláštní škola vede veškerou předepsanou povinnou dokumentaci v převaze na doporučených tiskopisech. Úroveň vedení dokumentace je pouze vyhovující pro opakované neúplné zápisy v třídních výkazech ve školním roce 2003/2004, drobné nedostatky byly shledány v záznamech třídních knih školních roků 2002/2003 a 2003/2004 (přepisování, neúplné záznamy).

Nesprávným způsobem v rozporu s vyhláškou byl hodnocen celkový prospěch integrovaných žáků pomocné školy na ročníkových vysvědčeních a katalogových listech ve školním roce 2002/2003.

Kontrolované třídní knihy i přes formální drobné nedostatky průkazně zachycují průběh vzdělávání.

Organizaci výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům zvláštní školy upravují zejména rozvrh hodin a školní řád. Rozvrh hodin je v souladu s požadavky na denní hodinové dotace ve všech třídách a ročnících zvláštní školy. Pro krácení přestávky (po druhé vyučovací hodině) byla MŠMT udělena výjimka. Tento postup není v souladu s legislativními požadavky. Řazení sledovaných předmětů odpovídá psychohygienickým zásadám. Pro využití specializace vyučujících pro složky pracovního vyučování vytvořila škola pro výuku předmětu ze žáků VII. – IX. ročníku pět skupin. Vyučovací doba žáků všech ročníků zvláštní školy i stupňů pomocné školy je dodržována s výjimkou prvního ročníku, kdy žáci mají v jednom sledu jeden den v týdnu pět vyučovacích hodin. Počet žáků ve všech třídách, odděleních a skupinách zvláštní školy odpovídá platným legislativním požadavkům s výjimkou oddělení integrovaných žáků pomocné školy v I. třídě, kdy pracovní a výtvarné výchově vyučuje učitelka jednu hodinu týdně pouze tři žáky. Školní řád je průběžně aktualizován, je schválený a projednaný v pedagogické radě a odpovídá příslušným právním předpisům a metodickým pokynům MŠMT. Obsahuje práva žáků, jsou v něm zapracovány např. metodické pokyny k prevenci sociálně-patologických jevů, šikany, užívání mobilních telefonů. Upřesňuje pravidla docházky žáků do školy.

Vnější informační systém spočívá v informovanosti rodičů v notýscích, žákovských knížkách. Zákonní zástupci dostávají informace také na třídních schůzkách, při konzultacích VP, osobních pohovorech s třídními učiteli i vedením školy. Jsou zváni a následně také průkazně informováni o závěrech výchovné komise písemnými sděleními. Dobrou vypovídací hodnotu má výroční zpráva o činnosti školy, obsahuje všechny předepsané údaje. Na veřejnosti se škola prezentuje kulturními vystoupeními, periodickými výstavami a organizováním nebo účastí na soutěžích a přehlídkách místního a regionálního charakteru.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství a prevence sociálně-patologických jevů.

VP je zkušenou pracovnící. Ve svém oboru se pravidelně vzdělává. Do její pracovní náplně spadá prevence sociálně-patologických jevů - šikana, poradenství v oblasti profesionální orientace žáků a garantuje spolupráci školy s rodičovskou a ostatní veřejností, s odborníky ze speciálních pracovišť. Nemá stanoveny pevné konzultační hodiny. Podle vyjádření ředitelky je konzultace po telefonické domluvě možná. K informování žáků slouží VP propagační materiály o možnostech studia na středních školách.

V oblasti profesionální orientace žáků VP organizuje schůzky se zákonnými zástupci žáků, žákům IX. ročníků zajišťuje setkání s pedagogy odborných učilišť a exkurze, zpracovává agendu přihlášek k jejich dalšímu studiu.

Poradenství v oblasti prevence sociálně-patologických jevů - šikany zohledňuje aktuální problémy žáků školy a zahrnuje preventivní i následné, převážně jednorázové aktivity. Všechny připravované akce jsou obsažené v „Plánu VP“.

Prevenčí ostatních sociálně-patologických jevů, především problematikou drog je pověřen další vyučující. Vypracoval „Školní preventivní program“, který je analýzou výchozího stavu ve škole a obsahuje základní teoretické teze postupu prevence a represe patologických jevů bez stanovení jasného dlouhodobého plánu preventivních činností. Prevenci ve škole podporuje pravidelná výuka nepovinných předmětů.

Činnost aktivit VP a prevence ostatních sociálně-patologických jevů je obecně písemně analyzována vedením školy. Evidence činnosti VP ve všech oblastech a dokumentace je vedena standardním způsobem.

Služby výchovného poradenství (včetně prevence sociálně-patologických jevů) jsou dobré a při zavedení dlouhodobějších preventivních aktivit do života školy budou přispívat ke zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovním vyučování

Výuka byla sledována v osmi z celkového počtu dvanácti pracovních skupin. Předmět vyučuje dvanáct učitelů, z nichž sedm splňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků danou příslušnou vyhláškou. Absence požadovaného vzdělání neměla na kvalitu výuky negativní dopad, po odborné stránce byly hodiny velmi dobře vedeny.

Časová dotace předmětu souhlasila s učebním plánem a povolenými úpravami. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly pro výuku stanoveny cíle odpovídající schopnostem žáků.

Učivo je rozplánováno v časově-tematických plánech, ale ne vždy plně v souladu s učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu (např. IV. a VI. ročník - chybí práce s plasty, se sklem, komplexní práce s různými materiály) chybí též zohlednění náročnosti podle věkově smíšených skupin (žáci si osvojují v různých ročnících stejné dovednosti). Funkční je dlouhodobé plánování učiva pro nejstarší žáky.

Sledované hodiny byly pečlivě připraveny ve smyslu jejich stavby, volby vhodných metod, přípravy pomůcek a pracovního materiálu.

Výuka starších žáků probíhala v odborné pracovně - dílně, ostatní hodiny v kmenových učebnách. Účelného vybavení odborné učebny vyučující optimálně využíval. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré. Ve všech sledovaných hodinách bylo dbáno na pořádek a na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Struktura výuky, formy a metody byly přizpůsobeny probíraným tématům a individuálním možnostem žáků. Samostatným činnostem zpravidla předcházela instruktáž formou názorného předvedení nebo vysvětlení pracovního postupu, u mladších žáků většinou po dílčích etapách. Výuka byla zaměřena na rozvoj kladného vztahu k práci, dodržování pracovního postupu, pořádku na pracovišti a přesnosti. Ve výuce bylo využíváno pracovních zkušeností dětí. Žáci manuálně zručnější pracovali samostatně, méně zruční s občasnou dopomocí vyučujících, kteří je vedli k opravě chyb. Starší žáci byli vedeni k samostatné organizaci práce a dovednosti pracovat podle předem daného postupu.

Motivačním činitelem je převážně užitečnost vykonávané práce, respektive praktické využití výrobků a hodnocení. Žáci znají smysl své vlastní práce, jejich výrobky jsou funkční a mají velmi dobrou estetickou úroveň.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly vstřícné. Bylo dbáno na dodržování zásad slušného chování. Komunikace plnila převážně informační funkci (instrukce, vysvětlování odborných termínů). V průběhu pracovních činností neměli v některých hodinách žáci dostatek příležitostí pro verbální projev.

Vyučující žáky průběžně hodnotili, většinou oceňovali jejich snahu a za vykonanou práci je chválili. Závěrečná hodnocení zhotoveného výrobku byla většinou formulována konkrétně.

Pozitivním ukazatelem výsledků vzdělávání je účast dětí v soutěžích, kde mohou své dovednosti uplatnit. V loňském školním roce získali mladší žáci v okresním kole soutěže s názvem *Ukaž co umíš* 1. a 2. místo, v soutěži starších žáků *Klíč* se umístil žák školy na 1. místě.

Pravidelně se škola prezentuje na místním vánočním jarmarku, kde je o výrobky dětí velký zájem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovním vyučování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné, hudební a výtvarné výchově

Výuka byla sledována v osmi hodinách. Učitelé mají pro letošní školní rok zpracovány časově-tematické plány rozdílné úrovně. Stanovená témata tělesné výchovy jsou v souladu s dobrým materiálním vybavením a příliš nezohledňují omezené prostorové možnosti pro cvičení venku, respektují bezpečnostní hlediska. Při plánování vycházejí učitelé z individuálních vzdělávacích potřeb žáků, cíle výuky jsou přiměřené a vhodné. Mezi klady plánování hudební a výtvarné výchovy patří časté zařazování rozmanitých výtvarných technik a diferenciovaný přístup výběru poslechových skladeb pro jednotlivé ročníky. Dalším pozitivem plánů je jejich aktuálnost (účast v soutěžích a na akcích) a časté využívání mezipředmětových vztahů. Sledované předměty vyučuje dvanáct učitelů a pět z nich nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V jimi vedených hodinách se objevily drobné nedostatky v organizaci a ve volbě a realizaci optimálních metod výuky a také při zvládání kázně žáků. Kvalifikovanost učitelů se pozitivně projevila především v odborné správnosti výuky. Bezprostřední příprava na vyučování byla zpravidla promyšlená a pečlivá. Užití formy a metody práce v převaze odpovídaly požadavkům deklarovaného

vzdělávacího programu. Obsah hodin byl vyučujícími většinou po stránce metodické dobře připraven, byl patrný jejich tvořivý přístup.

Tělesná výchova je do šestého ročníku vyučována koedukovaně. Během zhlédnutých hodin vyučující sportovní pomůcky vhodně využívali. Náležitá pozornost byla věnována bezpečnosti. Výuka hudební a výtvarné výchovy byla realizována v kmenových třídách, které svým vybavením a uspořádáním splňovaly podmínky podnětné výuky. Pomůcek a materiálu má škola ve vyhovujícím množství i kvalitě.

Náročnou organizaci přesunů ze tříd do sokolovny zvládala většina vyučujících bez problémů. Struktura a průběh většiny hodin odpovídaly potřebám a možnostem žáků a respektovaly zásady názornosti a přiměřenosti. Ve většině zhlédnutých hodin byl jasně stanoven vzdělávací cíl, ve všech fázích výuky byl zřetelný individuální přístup vyučujících k žákům a soustavné sledování jejich výkonu. Většina hodin se vyznačovala promyšlenou organizací, množstvím připravených činností a zpravidla i žádoucí efektivitou s funkční zpětnou vazbou. Žáci v nich dostávali prostor pro uplatnění zvládnutých pohybových dovedností a možnost naučit se novým. Vyučující využívali soutěživé hry, často však byla opomíjena relaxace.

Hudební a výtvarná výchova jsou vyučovány v hodinových celcích. Vyučující vytvářeli žákům představu ukázkami zdařilých žákovských prací, uměleckými díly, poslechem. U žáků rozvíjeli představivost, fantazii, byly uplatňovány jejich zvládnuté techniky a znalosti. Audiotechnika byla využita při procvičování písní a poslechové činnosti. Učitelé doprovázeli cvičení a zpěv žáků hudebním nástrojem. Instrumentální doprovod předvedli i žáci pomocí Orffových rytmických nástrojů. Relaxace nebyla opomíjena, Žáci se v hodinách věnovali poslechovým činnostem, rytmizaci, relaxace nebyla opomíjena. Před vokálním projevem ne vždy absolvovali průpravná uvolňovací, dechová, intonační a modulační cvičení. V hodinách výtvarné výchovy dbali vyučující na přiměřené uplatňování teoretických poznatků při konkrétních výtvarných činnostech, byly využívány prvky společenské, dopravní a jiných výchov.

V nižších ročnících využívali pedagogové vstupní i průběžnou motivaci, žáci byli motivováni povzbuzováním, pochvalou i oceňováním snahy. Méně zdařilé aktivity žáků byly hodnoceny taktně, což je pozitivně motivovalo pro další práci a vedlo k ochotě spolupracovat. Ve všech hodinách byla většina žáků aktivní a projevovala o výuku zájem. Ve sledované výuce převládalo velmi příznivé pracovní klima založené na vzájemné důvěře, trpělivosti a vstřícnosti všech vyučujících.

Vyučující se snažili rozvíjet komunikaci s dobrým výsledkem. Stanovená pravidla byla vesměs všemi žáky respektována, drobné kázeňské přestupky byly vyučujícími řešeny přiměřeným způsobem. Partnerský přístup učitelů ke starším žákům je učil zodpovědnosti a samostatnosti a posiloval jejich sebevědomí. V některých hodinách nechyběl humor. Interakce a komunikace probíhala přirozeně.

V průběhu vyučování i v závěru hodin většinou nechybělo hodnocení. Bylo však obecné a orientováno pouze na chování, vyučující nevyužívali sebehodnocení žáků, opomíjeli ocenit pokrok, žáky nehodnotili vzhledem k jejich možnostem. Klasifikace předmětů v žákovských knížkách byla méně častá, zákonní zástupci byli informováni pouze o předmětu a výsledku hodnocení, nebyli seznámeni s tématem, popřípadě technikou nebo dovedností, za kterou byl žák hodnocen.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách tělesné výchovy, hudební výchovy a výtvarné výchovy jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ve zvláštní škole není vytvořen žádný vnitřní systém, který by směřoval k promyšlené a připravené autoevaluaci.

O výsledcích žáků získává škola zpětnou vazbu z jejich úspěšného pokračování ve studiu v odborných učilištích, z účasti a umístění při sportovních, kulturních, dovednostních a vědomostních soutěžích speciálních škol. Škola se řadou akcí prezentuje na veřejnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve všech sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Realizace činnosti ŠD

Ve škole jsou zřízena tři oddělení ŠD. V době konání inspekce bylo celkem ve třech odděleních přítomno 28 žáků.

ŠD má přehledně vypracovaný celoroční plán práce. Konkrétní úkoly výchovně-vzdělávací činnosti jsou podrobně rozpracovány do měsíčních plánů podle jednotlivých zájmových oblastí, s převahou činností rekreačních a tělovýchovných, spojených s pobytem venku. Na tento plán navazuje i plán materiálního zabezpečení výchovného procesu ve ŠD, který výstižně postihuje materiální potřeby ŠD vzhledem k plánovaným činnostem. Návaznost činnosti ŠD na vzdělávací program školy je patrná. Řád ŠD odpovídá skutečnosti, je funkční. Povinná dokumentace je vedena (až na záznamy ranního provozu) přehledně a pečlivě.

Organizace a průběh činností ve ŠD

Během přímé výchovně-vzdělávací práce byla sledována činnost dvou vychovatelek při rekreačně pohybových a zájmových činnostech, organizaci oběda. Při rekreačně pohybových činnostech byly podle výběru dětí zařazeny soutěživé hry, do kterých se děti aktivně zapojily. Vychovatelka děti vhodně motivovala, využila jejich spontaneity a soutěživosti. Zájmová činnost probíhala ve skupinách, dětem byly připraveny testy a pracovní listy s úkoly encyklopedického charakteru (doplňovačky, přesmyčky a slovní hříčky, úkoly shrnující dosavadní znalosti dětí aj.). Před i během práce ve skupinách probíhala mezi dětmi a vychovatelkou neformální beseda o jednotlivých úkolech. Během zaměstnání byla využita spolupráce mezi dětmi. Atmosféra byla klidná, pracovní. Vstřícný přístup vychovatelky, její taktní hodnocení a kultivovaný slovní projev umocnily pozitivní výchovné působení. Odpolední skladba činností byla z hlediska zdravotního, psychologického i pedagogického velmi vhodná, realizace úspěšná.

Při organizaci oběda vychovatelka dodržovala pravidla bezpečnosti při přechodu dětí do výdejny stravy, veškeré režimové momenty účelně organizovala. Pitný režim si děti zajišťují individuálně.

V době výkonu inspekce byla výchovně-vzdělávací činnost školní družiny hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* čj.: 29 207/01-21 s účinností od 18. září 2001 jsou v souladu s údaji, které jsou uvedeny ve *Zřizovací listině školy* čj.: OŠMS 3014/2001 ze dne 18. září 2001 s účinností od 1. července 2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj.: OŠMS 3014/2001 ze dne 18. září 2001, s účinností od 1. července 2001, vydaná Krajským úřadem Středočeského kraje
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj.: 29207/02 - 21 s účinností od 18. září 2001, vydaná MŠMT
3. Záznamy z pedagogických rad školních roků 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004
4. Zápisy z pracovních porad let 2001 - 2004
5. Plány a záznamy z metodického sdružení I. - V. ročníku ve školním roce 2003/2004, 2002/2003
6. Plány a záznamy z metodického sdružení VI. - IX. ročníku ve školním roce 2003/2004, 2002/2003
7. Katalogové listy žáků zvláštní školy ve školním roce 2003/2004 včetně rozhodnutí o zařazení do školy s příslušnou podkladovou dokumentací
8. IVP integrovaných žáků
9. Výkaz Škol (MŠMT) V 4b - 01 podle stavu k 30. září 2003 včetně příloh
10. Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2003/2004
11. Časově-tematické plány učiva všech pracovních skupin a ročníků v pracovním vyučování, tělesné výchově, hudební výchově, výtvarné výchově
12. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině ve školním roce 2003 - 2004
13. Rozvrh hodin všech tříd ve školním roce 2003/2004
14. Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2003/2004
15. Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2002/2003
16. Plán práce školy na školní rok 2003/2004, 2002/2003, bez čj., opatřeno podpisem ředitelky školy a razítkem školy
17. Dlouhodobý záměr rozvoje školy, bez čj., platnost neuvedena, opatřeno podpisem ředitelky školy a razítkem školy
18. Celoroční plán práce ŠD ve školním roce 2003/2004
19. Řád ŠD
20. Plán kontrol a hospitací ŠD rok 2003/2004
21. Záznamy z hospitací vedoucí vychovatelky ve školním roce 2003/2004
22. Pracovní náplň vedoucí vychovatelky
23. Docházkový sešit ŠD pro školní rok 2003/2004 (1., 2. a 3. oddělení)
24. Docházkový sešit - ranní docházka
25. Zápisní lístky žáků do ŠD pro školní rok 2003/2004

26. Rozvrh hodin podle tříd a učitelů ve školním roce 2003/2004
27. Žákovské knížky
28. Žákovské notýsky
29. Písemnosti žáků
30. Podkladová inspekční dokumentace zvláštní školy
31. Hospitační záznamy ředitelky školy ve školním roce 2002/2003
32. Záznamy z kontrolní činnosti zástupkyně ředitelky školy ve školním roce 2003/2004, 2002/2003
33. Plán VP ve školním roce 2003/2004
34. Hodnocení činnosti VP a prevence sociálně-patologických jevů za školní rok 2002/2003
35. Školní preventivní program - drogy a patologické jevy, opatřeno razítkem školy, podpisem ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy, platnost neuvedena
36. Přehled o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2003/2004, 2002/2003
37. Hospitační záznamy inspektorek
38. Organizační řád, platnost neuvedena, opatřeno podpisem ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy, razítkem školy (včetně organizačního schématu)
39. Vnitřní řád školy, platnost neuvedena, opatřeno podpisem ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy, razítkem školy
40. Inspekční zpráva č.j.: 031 109/99 - 4041 ze dne 6. května 1999
41. Příloha k výkazu o speciálních školách, o pomocné škole, rehabilitační třídě a přípravném stupni Škol (MŠMT) V 4c - 01 podle stavu k 30. září 2003
42. Kniha úrazů (od školního roku 1990 - dosud)
43. Žádost o poskytnutí prostředků na investiční výdaje z rozpočtu Středočeského kraje ze dne 3. září 2002
44. Řády specializovaných učeben (PC učebny, školní dílny, tělocvičny, cvičné kuchyně, knihovny)

ZÁVĚR

Požadavkům odborné a pedagogické způsobilosti vyhovuje ve sledovaných předmětech z celkového počtu dvanácti pedagogů sedm. Nekvalifikovaní vyučující jsou pro školu přínosem především pro svůj zájem o výuku výchovných předmětů a pracovního vyučování, porozumění specifickým potřebám dětí a pro své dlouholeté pedagogické zkušenosti. Všichni členové pedagogického sboru si pravidelně dále rozšiřují svoje znalosti dalším vzděláváním. V systému vedení zaměstnanců převládá operativní řízení, ve kterém se daří skloubit zájmy zaměstnanců s potřebami školy. Kladně je hodnocena organizace činnosti a provozu školy vůči zaměstnancům, přenos informací uvnitř školy. Méně efektivní je kontrolní činnost vedení školy, drobnější nedostatky byly shledány ve formě podávání informací o výsledcích hodnocení žáků jejich zákonným zástupcům. V současné době mají celkově personální podmínky dobrou úroveň.

Škola má standardní materiální podmínky, zlepšování v této oblasti je pomalé, závislé na finančních možnostech. Učebny jsou z hlediska počtu žáků málo prostorné, tento nedostatek je alespoň částečně kompenzován snahou o didakticky i esteticky podnětné prostředí. Přetrvávajícími nedostatky (od roku 1996) zůstává absence vytvoření prostředí pro zájmovou činnost i školní tělesnou výchovu na zahradách budov (hlavní i odloučeného pracoviště). Celkově mají materiálně-technické podmínky průměrnou úroveň.

Výuka ve škole je vedena na velmi dobré úrovni s využitím tradičních i modernějších výukových metod. Je závislá na zkušenostech, kreativitě a osobnostních kvalitách jednotlivých vyučujících. Slabší místa ve výuce plánování pracovního vyučování a předmětů výchovného charakteru, kterých nebylo mnoho, lze zvýšenou pozorností vedení i vyučujících snadno odstranit. Celkovou pozitivní atmosféru ve škole umocňuje vstřícný a partnerský přístup učitelů k žákům.

Školní družina navazuje na činnost školy, nabízí žákům dostatečné množství zájmové i odpočinkové činnosti jako důležité součásti prevence sociálně-patologických jevů. Činnost zařízení je organizována v souladu s požadavky zákonných zástupců. Výchovně-vzdělávací práce všech oddělení je hodnocena velmi dobře.

Škola uskutečňuje dostatečnou zájmovou činnost formou nepovinných předmětů.

Spolupráce s rodiči je na běžné úrovni. Úroveň služeb výchovného poradenství (včetně prevence šikany) je standardní, prevence ostatních sociálně-patologických jevů je orientována prozatím pouze na jednorázové a převážně represivní aktivity, postrádá realizaci dlouhodobějšího konkrétního preventivního působení.

V období od posledního inspekčního a kontrolního zjišťování v roce 1999 jsou shledány opakovaně nedostatky v uskutečňování kontrolní činnosti a účinnosti kontrolního systému. Koncepční záměry v materiální oblasti se jeví pro jejich neuskutečňování jako formální. Pozitivní posun byl zaznamenán zejména ve vybavení výpočetní technikou. Personální podmínky umožňují realizovat úkoly i záměry školy v plném rozsahu, výuka si udržuje stále velmi dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.
Členové týmu	Mgr. Jiřina Veselá	J. Veselá v.r.

V Kutné Hoře 25. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Mendlíková	J. Mendlíková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. 284 01 Kutná Hora, Komenského 6 . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství Zborovská 11, 150 00 Praha 5	29. březen 2004	c2-140/04-5144
Rada školy	není zřízena	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.